

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.XII.2007
C(2007)6545

Obiectul: **Ajutor de stat nr. N 542/2007 – România**
 Finanțarea proiectelor CDI conform Planului național de cercetare,
 dezvoltare și inovare II

Stimate Domn ministru,

1. PROCEDURĂ

- (1) Prin scrisoarea din 21 septembrie 2007, înregistrată la Comisie în aceeași zi, autoritățile române notifică, în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, sistemul de ajutoare menționat anterior. Măsura a fost notificată în baza cadrului comunitar pentru ajutoarele de stat destinate cercetării, dezvoltării și inovării¹ (denumit în continuare „cadrul”).
- (2) Dat fiind că informațiile primite nu au fost suficiente pentru a evalua compatibilitatea sistemului de ajutoare cu piața comună, Comisia consideră notificarea incompletă. Prin urmare, Comisia a solicitat României informații suplimentare, prin scrisoarea din 19 octombrie 2007. Autoritățile române au răspuns prin scrisoarea din 26 octombrie 2007, înregistrată la Comisie în aceeași zi.

2. DESCRIEREA SISTEMULUI DE AJUTOARE

2.1. Obiectivele sistemului de ajutoare

- (3) Principalele obiective ale sistemului de ajutoare sunt următoarele: i) crearea de cunoaștere, obținerea unor rezultate științifice și tehnologice performante, competitive

¹ JO C 323, 30.12.2006, pagina 1

Domnul Adrian Mihai CIOROIANU
Ministru al Afacerilor Externe
Aleea Alexandru 31
RO - 011822-BUCUREȘTI

pe plan global, în scopul creșterii vizibilității internaționale a cercetării românești și al aplicării rezultatelor în practica socioeconomică; ii) creșterea competitivității economiei românești prin inovare, cu impact asupra întreprinderilor, și transferul cunoștințelor în practica economică; iii) creșterea calității sociale, găsirea de soluții tehnice și științifice care susțin dezvoltarea socială și îmbunătățesc condiția umană a acesteia.

- (4) Măsura este alcătuită din două submăsuri, respectiv „Parteneriate” și „Inovare”, care reprezintă programe ale Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare II. Programul „Parteneriate” este pus în aplicare prin așa-numitele proiecte complexe, în timp ce programul „Inovare” este pus în aplicare prin așa-numitele proiecte CDI orientate.
- (5) Obiectivul programului „Parteneriate” (proiectelor complexe) este creșterea competitivității CD prin stimularea parteneriatelor în domeniile științifice și tehnologice prioritare, concretizate în tehnologii, produse și servicii inovatoare pentru rezolvarea unor probleme complexe și crearea mecanismelor de punere în aplicare.
- (6) Obiectivul programului „Inovare” (proiectelor CDI orientate) este creșterea capacității de inovare și a capacității de dezvoltare tehnologică și de asimilare în producție a rezultatelor cercetării, în vederea îmbunătățirii competitivității economiei și a creșterii calității vieții.

2.2. Temeiul juridic

- (7) Temeiul juridic al măsurii:

– *Hotărârea Guvernului privind aprobarea sistemului de ajutoare „Finanțarea proiectelor CDI conform Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare II”*

2.3. Buget și durată

- (8) Valoarea totală a ajutorului este de aproximativ 1 444 milioane EUR (4 825 milioane RON) pentru perioada 2007-2013 și se intenționează ca repartizarea anuală a ajutorului (în milioane EUR) să fie aproximativ după cum urmează:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Parteneriate (proiecte complexe)	29	125	201	210	84	97	93	838
Inovare (proiecte CDI orientate)	21	91	147	154	61	66	66	606
Total	50	216	348	364	145	163	159	1444

- (9) Valoarea maximă a finanțării nerambursabile acordate unui proiect este de 2 milioane EUR.

- (10) Durata aplicării sistemului este de 7 ani de la data aprobării de către Comisie, până la 31 decembrie 2013.

2.4. Beneficiari

- (11) Această măsură nu este specifică pentru un anumit sector și acoperă toate regiunile din România. Beneficiarii acesteia sunt entități juridice cu proiecte de cercetare și/sau dezvoltare în obiectul de activitate. Nu pot beneficia de această măsură întreprinderile aflate în dificultate în sensul Liniilor directe privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate².

2.4.1. Întreprinderi

- (12) Toate tipurile de întreprinderi pot beneficia de această măsură. Atât întreprinderile mari, cât și IMM-urile incluse în definiția comunitară a IMM-urilor³ pot solicita ajutoare în cadrul acestui sistem. Se preconizează că numărul acestor întreprinderi va fi între 500 și 1000. Beneficiarii pot fi unități de cercetare-dezvoltare organizate ca întreprinderi, întreprinderi și structurile acestora, instituții de învățământ superior private acreditate și structurile acestora, organizații neguvernamentale, precum și institute publice, centre de cercetare-dezvoltare și centre de cercetare-dezvoltare internaționale.

2.4.2. Organizații de cercetare

- (13) De asemenea, beneficiarii pot fi organizații de cercetare. Totuși, în condițiile în care acestea nu țin contabilitate separată pentru activitățile economice și neeconomice, organizațiile de cercetare sunt calificate drept întreprinderi. Separarea în contabilitate a activităților economice de cele neeconomice va deveni obligatorie pentru organizațiile de cercetare până la sfârșitul anului 2008. De la această dată, cele două tipuri de activități, precum și costurile și finanțarea acestora vor trebui separate pentru a evita subvenționarea încrucișată a activităților economice.
- (14) În cazul proiectelor complexe, participarea beneficiarilor poate fi individuală sau în cooperare efectivă între întreprinderi și cel puțin o organizație de cercetare. În cazul proiectelor CDI orientate, participarea poate fi individuală sau în colaborare cu alte întreprinderi.

2.5. Condiții pentru proiectele de colaborare între întreprinderi și organizații de cercetare publice

- (15) În cazul proiectelor complexe realizate în colaborare, cel puțin unul dintre parteneri trebuie să fie o organizație de cercetare, iar aceasta trebuie să suporte cel puțin 10% din costurile eligibile ale proiectului. Drepturile de proprietate intelectuală asupra rezultatelor proiectului sunt repartizate între parteneri conform acordului de parteneriat și respectă, în principiu, contribuția fiecărui partener la obținerea rezultatelor.
- (16) În cazul proiectelor CDI orientate, organizațiile de cercetare nu sunt implicate ca parteneri în proiectele de colaborare. Rezultatele CDI aparțin întreprinderilor care au beneficiat de ajutor și care suportă costurile proiectului. Prin urmare, în cazul în care

² JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

³ JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

activitățile sunt desfășurate de o organizație de cercetare, acestea vor fi finanțate în întregime de către întreprinderi.

2.6. Instrumentul de ajutor

(17) Ajutorul se acordă sub formă de finanțări nerambursabile în mai multe tranșe.

2.7. Autoritatea care acordă ajutorul

(18) Ajutorul este acordat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului – Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică; strada Mendeleev, nr. 21-25, București 010362, România.

2.8. Activități finanțate din fonduri publice

(19) În cadrul proiectelor complexe, se prevede finanțarea următoarelor activități: cercetarea fundamentală, cercetarea industrială, dezvoltarea experimentală, activitățile pentru obținerea și protecția drepturilor de proprietate industrială, precum și studiile de fezabilitate tehnică.

(20) În cadrul proiectelor CDI orientate, se prevede finanțarea următoarelor activități: cercetarea fundamentală, cercetarea industrială, dezvoltarea experimentală, activitățile pentru obținerea și protecția drepturilor de proprietate industrială, studiile de fezabilitate tehnică, inovarea de proces și organizațională în domeniul serviciilor, precum și procurarea de servicii de asistență și de consultanță pentru inovare.

2.8.1. Intensitățile ajutoarelor pentru activitățile finanțate

2.8.1.1. Proiecte CD

(21) Categoriile de cercetare-dezvoltare sunt definite după cum urmează:

- „cercetare fundamentală” reprezintă lucrarea experimentală sau teoretică realizată în principal pentru a dobândi cunoștințe noi despre cauzele fenomenelor și faptelor observabile, fără nicio aplicabilitate practică directă sau utilizare avută în vedere;
- „cercetare industrială” reprezintă cercetarea planificată sau investigația critică ce servește la dobândirea unor cunoștințe și competențe noi în vederea dezvoltării de noi produse, procese sau servicii sau la descoperirea unei îmbunătățiri semnificative a produselor, proceselor sau serviciilor existente. Aceasta cuprinde crearea de componente pentru sisteme complexe, necesară pentru cercetarea industrială, în special pentru validarea tehnologică generică, și exclude prototipurile care intră în domeniul de aplicare al dezvoltării experimentale;
- „dezvoltare experimentală” reprezintă dobândirea, combinarea, consolidarea și utilizarea cunoștințelor și competențelor existente în domeniul științific, tehnologic, de afaceri și a altor cunoștințe și competențe relevante, în vederea producerii de planuri sau modele pentru produse, procese sau servicii noi, modificate sau îmbunătățite. De asemenea, acestea pot include, spre exemplu, alte activități desfășurate în scopul definirii, planificării și documentării conceptuale a produselor, proceselor sau serviciilor noi. Activitățile pot cuprinde elaborarea de schițe, desene, planuri și alte documentații, numai dacă

acestea nu sunt destinate uzului comercial. Dezvoltarea de prototipuri și proiecte pilot cărora li se poate da o utilizare comercială este de asemenea inclusă, în cazul în care prototipul este în mod obligatoriu produsul comercial final și fabricarea sa este prea costisitoare pentru ca acesta să fie utilizat exclusiv în scopuri demonstrative și de validare. În cazul unei utilizări comerciale ulterioare a proiectelor demonstrative sau pilot, orice venit generat de o astfel de utilizare trebuie dedus din costurile eligibile. Producția experimentală și testarea produselor, proceselor și serviciilor sunt, de asemenea, eligibile, cu condiția ca aceste produse, procese și servicii să nu poată fi utilizate sau transformate pentru utilizare în aplicații industriale sau în activități comerciale. Dezvoltarea experimentală nu include modificările de rutină sau periodice aduse produselor, liniilor de producție, proceselor de producție, serviciilor existente și altor operațiuni în desfășurare, chiar dacă astfel de modificări constituie îmbunătățiri.

- (22) Intensitățile de bază ale ajutorului pentru activitățile de cercetare-dezvoltare, exprimate ca procent din costurile eligibile, sunt următoarele: 100% pentru cercetarea fundamentală, 50% pentru cercetarea industrială și 25% pentru dezvoltarea experimentală.
- (23) Pentru cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală intensitățile de bază ale ajutorului sunt majorate cu 10% pentru întreprinderile mijlocii și cu 20% pentru întreprinderile mici.
- (24) Pentru cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală se va adăuga la intensitățile de bază ale ajutorului un bonus de 15%, până la o intensitate maximă de 80% pentru cercetarea industrială și de 60% pentru dezvoltarea experimentală, dacă:
- a) proiectul implică o colaborare efectivă între cel puțin două întreprinderi care sunt independente una față de cealaltă și sunt îndeplinite următoarele condiții:
- nicio întreprindere nu suportă singură mai mult de 70% din costurile eligibile aferente proiectului de colaborare;
 - proiectul în cauză implică o colaborare cu cel puțin un IMM sau este transfrontalier, ceea ce presupune că activitățile de cercetare-dezvoltare se desfășoară în cel puțin 2 state membre.
- b) proiectul implică o colaborare efectivă între o întreprindere și o organizație de cercetare, în special în contextul coordonării politicii naționale în domeniul cercetării-dezvoltării, și sunt îndeplinite următoarele condiții:
- organizația de cercetare suportă cel puțin 10% din costurile eligibile ale proiectului;
 - organizația de cercetare are dreptul de a publica rezultatele proiectului de cercetare obținute din activitățile realizate de aceasta în cadrul proiectului.
- c) doar în cazul cercetării industriale, dacă rezultatele proiectului se vor disemina pe scară largă prin conferințe tehnico-științifice, publicare în jurnale științifice și tehnice, baze de date cu acces liber (baze de date unde datele neprelucrate ale cercetării pot fi accesate de oricine) sau programe informatice gratuite sau cu sursă deschisă (*open source software*).

- (25) În sensul celor menționate la punctul [2.5](#), pentru proiectele complexe trebuie verificate condițiile prevăzute la literele (b) sau (c), în timp ce pentru proiectele CDI orientate trebuie verificate condițiile prevăzute la literele (a) sau (c) înainte de acordarea bonusului de 15%.
- (26) În cazul cooperării între o întreprindere și o organizație de cercetare, intensitățile maxime ale ajutoarelor și bonusurile nu se aplică organizației de cercetare. Cu toate acestea, ajutorul combinat rezultat din ajutorul de stat direct acordat pentru un anumit proiect de cercetare și contribuțiile organizațiilor de cercetare la acel proiect, în cazul în care acestea reprezintă ajutor de stat, nu pot depăși intensitățile ajutorului aplicabile pentru fiecare întreprindere beneficiară.

2.8.1.2. Studii de fezabilitate tehnică

- (27) În cazul întreprinderilor mari, intensitățile ajutorului nu pot depăși 65% pentru studii pregătitoare pentru activități de cercetare industrială și 40% pentru studii pregătitoare pentru activități de dezvoltare experimentală.
- (28) În cazul IMM-urilor, intensitățile ajutorului nu pot depăși 75% pentru studii pregătitoare pentru activități de cercetare industrială și 50% pentru studii pregătitoare pentru activități de dezvoltare experimentală.

2.8.1.3. Costurile aferente drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri

- (29) Intensitățile ajutorului nu pot depăși același nivel al ajutorului care ar fi reprezentat ajutor CD pentru activitățile de cercetare care au condus inițial la drepturile de proprietate industrială în cauză, și anume: 100% pentru cercetarea fundamentală, 50% pentru cercetarea industrială și 25% pentru dezvoltarea experimentală.

2.8.1.4. Inovarea de proces și organizațională în servicii

- (30) Intensitatea maximă a ajutorului este de 15% pentru întreprinderile mari, 25% pentru întreprinderile mijlocii și 35% pentru întreprinderile mici.
- (31) Întreprinderile mari nu sunt eligibile pentru inovare de proces și operațională în servicii decât în cazul în care colaborează cu IMM-uri în activitatea finanțată, iar IMM-urile partenere trebuie să suporte cel puțin 30% din costurile totale eligibile.

2.8.1.5. Servicii de consultanță și servicii de asistență pentru inovare

- (32) Ajutorul nu poate depăși o valoare maximă de 200 000 EUR pe beneficiar, pentru orice perioadă de trei ani.
- (33) În cazul în care furnizorul de servicii nu beneficiază de o certificare românească⁴ sau europeană, ajutorul nu poate acoperi mai mult de 75% din costurile eligibile.

⁴ Autoritățile române vor face apel la diferitele organizații din România care oferă certificate de calitate instituțională pentru orice societate sau instituție.

2.8.2. Costurile eligibile pentru activitățile finanțate

2.8.2.1. Proiecte CD

- (34) În cadrul activităților de cercetare fundamentală, cercetare industrială și dezvoltare experimentală, sunt eligibile următoarele tipuri de costuri:
- costuri de personal (cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajați în proiectul de cercetare);
 - costul instrumentelor și al echipamentelor, în măsura și pe durata utilizării acestora în cadrul proiectului de cercetare. Dacă aceste instrumente și echipamente au o durată de funcționare mai mare decât durata proiectului de cercetare, sunt eligibile doar costurile de amortizare pe durata proiectului, calculate pe baza bunelor practici contabile;
 - costuri pentru clădiri și terenuri, în măsura și pe durata utilizării acestora în cadrul proiectului de cercetare. În cazul clădirilor, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare care corespund duratei proiectului de cercetare, calculate pe baza bunelor practici contabile. În cazul terenurilor, sunt eligibile costurile transferului comercial sau costurile de capital efectiv suportate;
 - costuri pentru cercetare contractuală, pentru achiziții de cunoștințe tehnice și de brevete sau de drepturi de utilizare a acestora din surse externe la prețul pieței, în cazul în care tranzacția a fost realizată obiectiv și nu există niciun element de înțelegere secretă implicat, precum și costuri aferente serviciilor de consultanță și servicii echivalente folosite exclusiv pentru activitatea de cercetare;
 - cheltuieli de regie implicate direct de proiectul de cercetare;
 - alte cheltuieli de funcționare, inclusiv costurile materialelor, consumabilelor și ale altor produse similare implicate direct de activitatea de cercetare.

2.8.2.2. Studii de fezabilitate tehnică

- (35) Costurile studiilor pregătitoare pentru activitățile de cercetare industrială sau dezvoltare experimentală sunt eligibile.

2.8.2.3. Costurile aferente drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri

- (36) Pentru drepturile de proprietate industrială pentru IMM-uri, costurile eligibile sunt următoarele:
- toate costurile anterioare acordării dreptului în prima jurisdicție, inclusiv costurile legate de pregătirea, depunerea și urmărirea cererii, precum și costurile suportate pentru reînnoirea cererii înainte de acordarea dreptului;
 - costurile pentru traducere și alte costuri suportate pentru obținerea sau validarea dreptului în alte jurisdicții;
 - costurile rezultate din apărarea validității dreptului pe parcursul urmăririi oficiale a cererii și a eventualelor proceduri de opoziție, chiar dacă astfel de costuri intervin după recunoașterea dreptului.

2.8.2.4. Inovarea de proces și organizațională în servicii

- (37) Costurile eligibile pentru inovare de proces și organizațională în servicii sunt aceleași cu cele pentru ajutorul acordat proiectelor CD. Cu toate acestea, în cazul inovării organizaționale, costurile instrumentelor și echipamentelor acoperă exclusiv costurile instrumentelor și echipamentelor TIC.

2.8.2.5. Servicii de consultanță și servicii de asistență pentru inovare

- (38) Pentru serviciile de consultanță pentru inovare și pentru serviciile de asistență pentru inovare, costurile eligibile sunt următoarele:
- în cazul serviciilor de consultanță pentru inovare: consultanță în management; asistență tehnologică; servicii de transfer tehnologic; formare; consultanță pentru achiziția, protecția și comercializarea drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de licență; consultanță privind utilizarea standardelor;
 - în cazul serviciilor de asistență pentru inovare: spații pentru birouri; bănci de date; biblioteci tehnice; cercetare de piață; utilizarea laboratoarelor; certificare, testare și marcare a calității.

2.8.3. Criterii de eligibilitate suplimentare

2.8.3.1. Proiecte CD

- (39) În cazul proiectelor complexe, rezultatele unui proiect de colaborare trebuie diseminate pe scară largă prin conferințe, publicații etc. sau, conform acordurilor de parteneriat, partenerii folosesc aceste rezultate și respectă, în principiu, contribuția fiecărui partener.
- (40) În cazul proiectelor CDI orientate, rezultatele proiectului aparțin în întregime întreprinderilor care au beneficiat de ajutor.

2.8.3.2. Costurile aferente drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri

- (41) În cazul protecției drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri, trebuie verificat dacă beneficiarul potențial este o întreprindere mică sau mijlocie.

2.8.3.3. Inovarea de proces și organizațională în servicii

- (42) În cazul inovării de proces și organizaționale în servicii, trebuie verificate următoarele:
- inovarea organizațională privește exclusiv folosirea și exploatarea tehnologiei informației și comunicațiilor pentru a schimba organizația;
 - inovarea este prezentată sub formă de proiect, cu un coordonator de proiect identificat și calificat, precum și cu menționarea costurilor proiectului;
 - rezultatul proiectului care beneficiază de ajutor este dezvoltarea unui standard, a unui model, a unei metodologii sau a unui concept de afaceri, care poate fi reprodus în mod sistematic și care poate fi acreditat și eventual brevetat;
 - inovarea de proces sau organizațională este nouă sau îmbunătățită în mod substanțial în raport cu tehnologia de vârf din sectorul industrial respectiv din Comunitate (noutatea poate fi demonstrată de beneficiar, spre exemplu, pe

baza unei descrieri precise a inovării, în raport cu procedeele sau tehnicile organizaționale utilizate de alte întreprinderi din același sector industrial);

- inovarea de proces sau organizațională implică un grad de risc evident (riscul este evaluat în termeni de: costuri ale proiectului în raport cu cifra de afaceri a întreprinderii, timp necesar pentru dezvoltarea noului proiect, câștiguri preconizate în urma inovării de proces în raport cu costurile proiectului, probabilitatea eșecului);
- ajutorul de stat nu este solicitat pentru schimbările periodice sau de rutină care afectează produsele, liniile de producție, procesele de fabricare, serviciile existente sau alte operațiuni în desfășurare.

2.8.3.4. Servicii de consultanță și servicii de asistență pentru inovare

- (43) În cazul achiziționării serviciilor de consultanță și a serviciilor de asistență pentru inovare, trebuie verificate următoarele:
- beneficiarul potențial este o întreprindere mică sau mijlocie;
 - ajutorul nu depășește o valoare maximă de 200 000 EUR pe beneficiar, pentru orice perioadă de trei ani și nu este cumulat cu ajutorul de minimis pentru același tip de costuri.
- (44) Contractul încheiat între coordonatorul de program și beneficiar pentru acordarea ajutorului va specifica dacă furnizorul de servicii beneficiază de o certificare românească sau europeană. Astfel cum se precizează la punctul [2.8.1.5](#), în cazul în care furnizorul de servicii nu beneficiază de o astfel de certificare, ajutorul nu poate acoperi mai mult de 75% din costurile eligibile.
- (45) Beneficiarul trebuie să achiziționeze serviciile la prețul pieței.

2.9. Efectul stimulator

- (46) Conform sistemului de ajutoare, efectul stimulator trebuie examinat de către autoritățile finanțatoare înainte de acordarea finanțării nerambursabile în cazul măsurilor care includ ajutorul pentru proiectele CD și studiile de fezabilitate pentru întreprinderile mari și pentru IMM-uri dacă valoarea ajutorului depășește 7,5 milioane EUR pe proiect pe IMM, precum și ajutorul pentru inovarea de proces și organizațională în servicii. Evaluarea efectului stimulator se va baza pe indicatori cantitativi, precum: creșterea cheltuielilor private în CDI, numărul de locuri de muncă menținute/create în CDI, creșterea numărului de brevete, creșterea numărului de publicații științifice, creșterea participării la proiecte internaționale, creșterea numărului de produse, procese și servicii noi/îmbunătățite etc.
- (47) România s-a angajat să acorde ajutor individual în cadrul sistemului de ajutoare aprobat numai după ce va fi examinat existența unui efect stimulator și să prezinte rapoarte anuale privind punerea în aplicare a sistemului de ajutoare. În rapoartele anuale, România va demonstra modul în care a evaluat efectul stimulator înainte de a acorda ajutorul, folosind indicatori cantitativi și calitativi.

2.10. Cumulul de ajutoare

- (48) Conform sistemului de ajutoare, intensitățile maxime ale ajutorului permise de sistem se aplică în toate cazurile, indiferent de sursa fondurilor publice implicate, cu excepția contextului specific și limitat al condițiilor stabilite pentru finanțarea comunitară în programele-cadru pentru cercetare, dezvoltare și inovare, adoptate în baza Titlului XVIII din Tratatul CE sau a Titlului II din Tratatul Euratom.
- (49) Ajutorul este acordat în cadrul sistemului exclusiv pentru proiectele care nu sunt și nu au fost finanțate anterior din alte fonduri publice, inclusiv ajutoarele de minimis, pentru aceleași costuri eligibile.

2.11. Alte angajamente

- (50) Autoritățile române au confirmat faptul că vor prezenta rapoarte anuale în conformitate cu cerințele cadrului.
- (51) Autoritățile române vor publica textul integral al sistemului de ajutoare pe site-ul: www.mct.ro.
- (52) Autoritățile române s-au angajat să păstreze registre detaliate privind acordarea ajutoarelor în cadrul prezentului sistem pentru o perioadă de 10 ani.

3. EVALUARE

3.1. Legalitate

- (53) Notificând măsura înainte de punerea în aplicare a acesteia, autoritățile române și-au îndeplinit obligațiile care le revin în baza articolului 88 alineatul (3) din Tratatul CE. Având în vedere domeniul de aplicare al măsurii notificate, Comisia a analizat existența ajutorului și compatibilitatea acestuia cu normele prevăzute în cadru.

3.2. Existența unui ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

3.2.1. Ajutor de stat direct acordat întreprinderilor

- (54) Sistemul notificat permite unui număr limitat de întreprinderi să fie scutite, printr-o finanțare din resursele statului, de o parte din costurile de CDI pe care, în mod normal, ar trebui să le suporte singure. Prin urmare, ajutorul financiar acordat de stat consolidează poziția întreprinderilor în raport cu concurenții acestora din Comunitate, existând astfel posibilitatea ca acesta să aibă drept efect denaturarea concurenței. Produsele întreprinderilor beneficiare fac sau ar putea face obiectul schimburilor comerciale intracomunitare și, prin urmare, există posibilitatea ca ajutorul să afecteze schimburile comerciale între statele membre.
- (55) Prin urmare, Comisia concluzionează că sistemul notificat reprezintă ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

3.2.2. *Ajutor de stat indirect acordat întreprinderilor prin intermediul cercetării în colaborare cu organizații de cercetare finanțate din fonduri publice*

- (56) Conform punctului 3.2.2 al cadrului, în cazul proiectelor de colaborare realizate în comun de întreprinderi și organizații de cercetare finanțate din fonduri publice, Comisia consideră că nu se acordă întreprinderii niciun ajutor de stat indirect prin intermediul organizației de cercetare, datorită condițiilor favorabile de colaborare, dacă este îndeplinită una dintre condițiile următoare: întreprinderea implicată suportă integral costurile proiectului; sau rezultatele proiectului care nu implică drepturi de proprietate intelectuală pot fi diseminate pe scară largă și orice drepturi de proprietate intelectuală asupra rezultatelor cercetării/dezvoltării/inovării care provin din activitatea organizației de cercetare sunt atribuite integral organizației de cercetare în cauză; sau organizația de cercetare primește de la întreprinderea implicată o compensarea echivalentă cu prețul pieței aferent drepturilor de proprietate intelectuală care rezultă din activitatea realizată de organizație în cadrul proiectului în cauză și care sunt transferate întreprinderii partenere; sau rezultatele cercetării/dezvoltării/inovării și drepturile privind accesul la aceste rezultate sunt atribuite diferiților parteneri ai colaborării și reflectă în mod corespunzător interesele, munca și contribuția financiară și de altă natură a fiecărui partener la proiect.
- (57) În cazul proiectelor CDI orientate, astfel cum se prevede la punctul 2.5 de mai sus, întreprinderile trebuie să suporte costurile integrale ale proiectelor; sistemul este astfel în conformitate cu dispozițiile cadrului.
- (58) În cazul proiectelor complexe, sistemul de ajutoare prevede că una dintre condițiile de mai sus trebuie să fie îndeplinită pentru a evita acordarea unui ajutor de stat indirect în beneficiul întreprinderilor; sistemul este astfel în conformitate cu dispozițiile cadrului.
- (59) Prin urmare, Comisia poate concluziona că întreprinderile care beneficiază în mod direct de sistemul de ajutoare nu primesc niciun ajutor de stat indirect prin participarea la proiecte de colaborare cu organizații de cercetare finanțate din fonduri publice.

3.3. Criterii de compatibilitate

3.3.1. *Proiecte CD*

- (60) Etapele de CD definite în cadrul sistemului respectă în mod substanțial definițiile prevăzute la punctul 2.2 literele (e), (f) și (g) din cadru, fiind astfel în conformitate cu dispozițiile cadrului.
- (61) La punctele 5.1.2 și 5.1.3 ale cadrului, intensitățile maxime ale ajutorului acordat pentru diferitele etape de CD prevăzute sunt de 100% pentru cercetarea fundamentală, 50% pentru cercetarea industrială și 25% pentru dezvoltarea experimentală. Bonusurile sunt următoarele: 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii și 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici. Mai mult, se poate adăuga un bonus de 15 puncte procentuale, până la o intensitate maximă a ajutorului de 80%, pentru proiectele de colaborare sau pentru proiectele în cadrul cărora organizația de cercetare are dreptul de a publica rezultatele cercetării.
- (62) Conform punctului 5.1.4 al cadrului, costurile eligibile pentru proiectele CD sunt următoarele: costurile de personal, costul instrumentelor și al echipamentelor, costurile

pentru clădiri și terenuri, costurile pentru cercetare contractuală, cheltuielile de regie și alte cheltuieli de funcționare.

- (63) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru proiectele CD, astfel cum sunt prevăzute la punctele [2.8.1.1](#), [2.8.2.1](#) și [2.8.3.1](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, Comisia concluzionează că acestea sunt în conformitate cu dispozițiile cadrului.

3.3.2. Studii de fezabilitate tehnică

- (64) Intensitățile ajutorului acordat pentru studiile de fezabilitate tehnică în conformitate cu punctul 5.2 al cadrului sunt următoarele: 75% pentru studiile pregătitoare pentru activitățile de cercetare industrială și 50% pentru studiile pregătitoare pentru activități de dezvoltare industrială, în cazul IMM-urilor și 65% pentru studiile pregătitoare pentru activitățile de cercetare industrială și, respectiv, 40% pentru studiile pregătitoare pentru activități de dezvoltare industrială, în cazul întreprinderilor mari.
- (65) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru studiile de fezabilitate tehnică, astfel cum sunt prevăzute la punctele [2.8.1.2](#) și [2.8.2.2](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, Comisia concluzionează că acestea sunt în conformitate cu dispozițiile cadrului.

3.3.3. Costurile aferente drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri

- (66) Conform punctului 5.3 al cadrului, ajutorul acordat IMM-urilor pentru costurile legate de obținerea și validarea brevetelor și a altor drepturi de proprietate industrială este compatibil cu piața comună în măsura în care nu depășește același nivel al ajutorului care ar fi reprezentat ajutor CD pentru activitățile de cercetare care au condus inițial la drepturile de proprietate industrială în cauză.
- (67) Conform punctului 5.3 literele (a), (b) și (c) din cadru, sunt eligibile următoarele costuri: toate costurile anterioare acordării dreptului în prima jurisdicție, costurile pentru traduceri și alte costuri, precum și costurile rezultate din apărarea validității dreptului.
- (68) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru drepturile de proprietate industrială pentru IMM-uri, astfel cum sunt prevăzute la punctele [2.8.1.3](#), [2.8.2.3](#) și [2.8.3.2](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, Comisia concluzionează că acestea sunt în conformitate cu dispozițiile cadrului.

3.3.4. Inovarea de proces și organizațională în servicii

- (69) Conform punctului 5.5 al cadrului, intensitatea maximă a ajutorului este de 15% pentru întreprinderile mari, 25% pentru întreprinderile mijlocii și 35% pentru întreprinderile mici. Întreprinderile mari nu sunt eligibile pentru un astfel de ajutor decât în cazul în care colaborează cu IMM-uri în activitatea finanțată, iar IMM-urile partenere trebuie să suporte cel puțin 30% din costurile totale eligibile. Modificările de rutină sau periodice aduse produselor, liniilor de producție, proceselor de producție, serviciilor existente și altor operațiuni în desfășurare nu sunt eligibile pentru ajutor de stat, chiar dacă astfel de modificări constituie îmbunătățiri.
- (70) Cadrul stipulează, de asemenea, că următoarele condiții trebuie îndeplinite: (a) inovarea organizațională trebuie să fie întotdeauna legată de folosirea și exploatarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru a schimba organizația; (b) inovarea trebuie să

fie prezentată sub formă de proiect, cu un coordonator de proiect identificat și calificat, precum și cu menționarea costurilor proiectului; (c) rezultatul proiectului care beneficiază de ajutor trebuie să fie dezvoltarea unui standard, a unui model, a unei metodologii sau a unui concept de afaceri, care poate fi reprodus în mod sistematic și care poate fi acreditat și eventual brevetat; (d) inovarea de proces sau organizațională trebuie să fie nouă sau îmbunătățită în mod substanțial în raport cu tehnologia de vârf din sectorul industrial respectiv din Comunitate. Noutatea poate fi demonstrată de statele membre, spre exemplu, pe baza unei descrieri precise a inovării, în raport cu procedeele sau tehnicile organizaționale utilizate de alte întreprinderi din același sector industrial; (e) inovarea de proces sau organizațională trebuie să implice un grad de risc evident. Acest risc poate fi demonstrat de statul membru, spre exemplu, în termeni de: costuri ale proiectului în raport cu cifra de afaceri a întreprinderii, timp necesar pentru dezvoltarea noului proiect, câștiguri preconizate în urma inovării de proces în raport cu costurile proiectului, probabilitatea eșecului.

- (71) Mai mult, cadrul prevede eligibilitatea aceluiași costuri ca și în cazul ajutorului pentru proiecte CD. Cu toate acestea, în cazul inovării organizaționale, costurile instrumentelor și echipamentelor acoperă exclusiv costurile instrumentelor și echipamentelor TIC.
- (72) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru inovarea de proces și operațională în servicii, astfel cum sunt prevăzute la punctele [2.8.1.4](#), [2.8.2.4](#) și [2.8.3.3](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, Comisia concluzionează că acestea sunt în conformitate cu dispozițiile cadrului.

3.3.5. Servicii de consultanță pentru inovare și servicii de asistență pentru inovare

- (73) Conform punctului 5.6 al cadrului, beneficiarul ajutorului trebuie să fie o întreprindere mică sau mijlocie, ajutorul nu trebuie să depășească o valoare maximă de 200 000 EUR pe beneficiar pentru orice perioadă de trei, furnizorul de servicii trebuie să beneficieze de o certificare națională sau europeană (dacă furnizorul de servicii nu beneficiază de o certificare națională sau europeană, ajutorul poate acoperi cel mult 75% din costurile eligibile) și beneficiarul trebuie să utilizeze ajutorul de stat pentru a achiziționa servicii la prețul pieței (sau, dacă furnizorul de servicii este o entitate non-profit, la un preț care să reflecte integral costurile la care se adaugă o marjă rezonabilă).
- (74) De asemenea, cadrul prevede eligibilitatea următoarelor costuri: i) pentru serviciile de consultanță pentru inovare, următoarele: consultanță în management; asistență tehnologică; servicii de transfer tehnologic; formare; consultanță pentru achiziția, protecția și comercializarea drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de licență; consultanță privind utilizarea standardelor, și ii) pentru serviciile de asistență pentru inovare, următoarele: spații pentru birouri; bănci de date; biblioteci tehnice; cercetare de piață; utilizarea laboratoarelor; certificare, testare și marcare a calității.
- (75) Mai mult, cadrul stipulează că, în cazul în care furnizorul de servicii este o entitate non-profit, ajutorul poate fi acordat sub forma unui preț redus, ca diferență între prețul achitat și prețul pieței (sau un preț care reflectă costurile integrale la care se adaugă o marjă rezonabilă). În acest caz, statul membru instituie un sistem care să asigure transparența în ceea ce privește costurile integrale asociate serviciilor de consultanță pentru inovare și serviciilor de asistență pentru inovare furnizate, astfel încât ajutorul primit să poată fi măsurat și monitorizat.

(76) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru serviciile de consultanță pentru inovare și serviciile de asistență pentru inovare, astfel cum sunt prevăzute la punctele [2.8.1.5](#), [2.8.2.5](#) și [2.8.3.4](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, Comisia concluzionează că acestea sunt în conformitate cu dispozițiile cadrului.

3.4. Efectul stimulator

(77) În ceea ce privește efectul stimulator, conform punctului 6 al cadrului, Comisia consideră că efectul stimulator se produce în mod automat în cazul ajutorului pentru proiecte și studii de fezabilitate, atunci când beneficiarul este un IMM⁵, al ajutorului pentru cheltuielile aferente drepturilor de proprietate industrială pentru IMM-uri, precum și al ajutorului pentru servicii de consultanță pentru inovare și servicii de asistență pentru inovare.

(78) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru efectul stimulator, astfel cum sunt prevăzute la punctul [2.9](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru. Prin urmare, condițiile referitoare la efectul stimulator sunt îndeplinite și măsura este în conformitate cu punctul 6 al cadrului.

3.5. Cumulul

(79) Comisia constată că dispozițiile definite în cadrul sistemului pentru regulile privind cumulul, astfel cum sunt prevăzute la punctul [2.10](#) de mai sus, respectă condițiile stipulate în cadru și că autoritățile române s-au angajat să aplice aceste reguli. Prin urmare, condițiile referitoare la cumul sunt îndeplinite și măsura este în conformitate cu punctul 8 al cadrului.

3.6. Rapoartele anuale, accesul la textul integral al sistemului, fișele de informații

(80) În temeiul punctului 10.1.1 al cadrului, statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale. În plus față de cerințele prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 659/1999⁶ și în Regulamentul (CE) nr. 794/2004⁷ al Comisiei, aceste rapoarte trebuie să conțină, pentru fiecare măsură, informații privind: numele beneficiarului; valoarea ajutorului pe beneficiar; intensitatea ajutorului; sectoarele de activitate în care se efectuează proiectele care beneficiază de ajutor.

(81) Conform punctului 10.1.2 al cadrului, Comisia consideră că este necesar să se faciliteze accesul operatorilor economici, părților interesate și Comisiei la textul integral al tuturor sistemelor de ajutoare aplicabile pentru CDI. Atunci când examinează sistemele de ajutor pentru CDI, Comisia solicită în mod sistematic statelor membre în cauză să publice textul integral al tuturor sistemelor de ajutoare în forma lor finală pe internet și

⁵ Astfel cum se menționează la punctul 2.3 de mai sus, valoarea maximă a finanțării nerambursabile acordate unui proiect este de EUR 2 milioane; prin urmare, acesta nu poate depăși 7,5 milioane pe proiect pe IMM.

⁶ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁷ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

să comunice Comisiei adresa de internet a publicației. Sistemul nu trebuie să se aplice înainte ca informațiile să fie publicate pe internet.

- (82) La punctul 10.1.3 al cadrului se stipulează că statele membre trebuie să asigure păstrarea unor registre detaliate cu privire la acordarea ajutoarelor pentru toate măsurile CDI. Aceste registre, care trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a se stabili dacă s-au respectat costurile eligibile și intensitatea maximă admisibilă a ajutorului, trebuie păstrate timp de 10 ani de la data la care a fost acordat ajutorului.
- (83) Autoritățile române s-au angajat să respecte cerințele în materie de raportare și monitorizare. Prin urmare, Comisia consideră sunt satisfăcute condițiile privind raportarea și monitorizarea.

4. CONCLUZII

- (84) În consecință, Comisia consideră că măsura de ajutor este compatibilă cu Tratatul CE în aplicarea articolului 87 alineatul (3) litera (c).
- (85) Comisia reamintește autorităților române că orice intenție de modificare sau adaptare a sistemului de ajutoare trebuie notificată Comisiei.

În cazul în care această scrisoare conține informații confidențiale care nu trebuie divulgate unor părți terțe, vă rugăm să informați Comisia în termen de cincisprezece zile lucrătoare de la data primirii acestei scrisori. În cazul în care Comisia nu primește o cerere motivată înainte de acest termen, se consideră că sunteți de acord ca textul integral al scrisorii să fie comunicat unor părți terțe și să fie publicat în versiunea lingvistică autentică pe site-ul internet:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm

Cererea dumneavoastră trebuie trimisă prin scrisoare recomandată sau prin fax la:

Commission européenne
Direction générale de la concurrence
Direction Aides d'Etat
Greffé des aides d'Etat
B – 1049 Bruxelles
Fax: +32 2 296 12 42

Cu deosebit respect,
Pentru Comisie

Neelie Kroes
Membru al Comisiei